

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobce **a) Ing. arch. M. T.**, zast. JUDr. Pavlem Čapčuchem, advokátem, se sídlem Orlí 492/18, Brno, a žalobkyně **b) Heršpická – správa nemovitostí, spol. s r. o.**, se sídlem Strážní 7, Brno, zast. JUDr. Ivanou Dreslerovou, advokátkou, se sídlem Ponávka 2, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) doc. RNDr. M. B., Ph. D., II) doc. RNDr. L. B., Ph. D., III) MUDr. F. P., zast. Mgr. Michalem Zahutou, advokátem, se sídlem, Veveří 365/46, Brno, IV) Mgr. V. P., zast. Mgr. Michalem Zahutou, advokátem, se sídlem, Veveří 365/46, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2017, č. j. JMK 98052/2017, sp. zn. S-JMK 66524/2017/OÚPSŘ, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně b) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 9. 2019, č. j. 30 A 190/2017 - 179,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně b) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se zamítá**.
- II. Žalobkyni b) **se ukládá** zaplatit ve lhůtě tří dnů od doručení tohoto usnesení České republice - Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši 1.000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Magistrát města Brna, odbor územního a stavebního řízení (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 10. 3. 2017, č. j. MMB/0104559/2017, sp. zn. OUSR/MMB/0348834/2016, k žádosti 11 osob (včetně osob zúčastněných na řízení I – IV) v řízení o určení právního vztahu podle § 142 odst. 1 správního řádu deklaroval, že žalobkyni b) nevzniklo na základě certifikátu autorizovaného inspektora - žalobce a) ze dne 23. 3. 2010, č. j. 711007, v rámci tzv. zkráceného stavebního řízení podle § 117 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), právo stavby ke stavbě s názvem „*Brno-Ivanovice, Obchodní centrum – Hobby Market*“ na pozemcích parc. č. 965/1, 965/112, 965/138, 965/139, 965/140, 965/142, 965/143, 965/150, 965/152, 965/154, 965/155, 965/158, 965/159, 965/160, 965/161, 965/162, 965/164, 965/171, 965/206, 965/274, 1126/2, 1126/4, 1126/5, 1126/12, 1126/13, 1126/23, 1126/33, nacházejících se v k. ú. Ivanovice, v obci Brno (dále jen „stavba“).

[2] Proti tomuto rozhodnutí podali jak žalobce a), tak žalobkyně b) odvolání, která žalovaný zamítl shora označeným rozhodnutím, a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[3] Žalobce a) a žalobkyně b) brojili proti rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) samostatnými žalobami, které byly usnesením Krajského soudu v Brně (dále

jen „krajský soud“) ze dne 29. 1. 2019, č. j. 30 A 190/2017 - 87, spojeny ke společnému projednání a rozhodnutí. V záhlaví specifikovaným rozsudkem následně krajský soud žaloby zamítl.

[4] Žalobkyně b) (dále jen „stěžovatelka“) nyní rozsudek krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) napadá kasační stížností. K té podáním ze dne 23. 3. 2020 doplnila také návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Stěžovatelka v něm především uvádí, že jí kvůli právním následkům napadeného rozhodnutí a napadeného rozsudku hrozí nepoměrně větší újma, než která může vzniknout jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku. Poukazuje přitom na to, že bylo zahájeno řízení o odstranění stavby (podle oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby ze dne 24. 2. 2020, č. j. MCBIVA 00225/20, sp. zn. S-MCBIVA 00225/20/2) z důvodu, že stavba nebyla řádně povolena. I přesto, že uvedené oznámení neodkazuje přímo na napadené rozhodnutí nebo napadený rozsudek, má stěžovatelka za to, že zahájení řízení o odstranění stavby je přímým důsledkem vydání napadeného rozhodnutí. Stěžovatelce tudíž nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti hrozí újma v podobě povinnosti odstranit stavbu, což by představovalo jednak zásah do jejích vlastnických práv a jednak ztrátu zisku v podobě nájemného, které jí hradí společnost Bauhaus. Také jí hrozí újma spojená s nutností vynaložit náklady v případě vedení řízení o dodatečném povolení stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona.

[6] Podle stěžovatelky nebude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ani v rozporu s veřejným zájmem. Může totiž nastat situace, že bude rozhodnuto o dodatečném povolení stavby a přitom zde již nebude rozhodnutí o tom, že právo stavby nevzniklo; vznikne tedy nadbytečné rozhodnutí o dodatečném povolení stavby. Absence dvoukolejnosti správních rozhodnutí, která bude zaručena přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, je ve veřejném zájmu. Taktéž stěžovatelka uvádí, že byla-li by nucena odstranit stavbu, vedlo by to k propuštění většiny zaměstnanců společnosti Bauhaus, která má stavbu v pronájmu. Došlo by tedy k poškození práv zaměstnanců a společnosti Bauhaus; nadto zaměstnanost představuje veřejný zájem. Stát by taktéž utrpěl, neboť po nuceném odstranění stavby by stěžovatelka a společnost Bauhaus nemohly vykonávat činnost, z níž mu plynou daně, odvody a jiné dávky.

[7] Co se týče dopadu přiznání odkladného účinku kasační stížnosti na jiné osoby, podle stěžovatelky samotnou existencí stavby nikomu přímá újma nevzniká. Osoby zúčastněné na řízení jsou pouze potenciálně stíženy újmou, která jim vznikla v důsledku absence jejich účasti na stavebním řízení. Také podle stěžovatelky nelze odhlédnout od toho, že stavba je používána již téměř 8 let, aniž by proti jejímu provozu brojil kdokoliv z veřejnosti nebo ze sféry žalovaného. Přiznání odkladného účinku i z toho důvodu nebude v rozporu s veřejným zájmem ani nebude na újmu žalovanému či osobám zúčastněným na řízení.

[8] Pro uvedené skutečnosti navrhuje stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu, aby přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, který bude působit nejenom ve vztahu k napadenému rozsudku, ale i ve vztahu k napadenému rozhodnutí.

[9] Žalobce a) ve vyjádření k návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ze dne 1. 4. 2020 sdělil, že tento návrh považuje za důvodný, zcela se s ním ztotožňuje a navrhuje, aby mu bylo vyhověno.

[10] Osoby zúčastněné na řízení I) a II) ve společném vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedly, že se jím stěžovatelka snaží pouze prodloužit nezákonný stav – existenci a fungování stavby. Poukázaly na to, že stěžovatelka mohla nápravu

pokračování

tohoto stavu provést už po vydání napadeného rozhodnutí v červnu 2017. To však neučinila a na začátku roku 2020 nepovolená stavba stále stojí a je provozována, ačkoliv negativně zasahuje do životů obyvatel bydlících v přilehlých rodinných domech. Dalším prodlužováním nezákonného stavu se bude podle osob zúčastněných na řízení I) a II) zvyšovat jednak škoda, která vzniká těmto obyvatelům na hodnotě jejich nemovitostí, a jednak prodlužovat újma spočívající v každodenním obtěžování provozem a světelným smogem. Osoby zúčastněné na řízení I) a II) rovněž označily za nepravdivé tvrzení stěžovatelky, že za 8 let existence stavby proti jejímu provozu nebrojil nikdo z veřejnosti. K případné újmě, kterou stěžovatelka spatřuje v nutnosti vynaložit náklady na podání žádosti o dodatečné povolení stavby, osoby zúčastněné na řízení I) a II) uvedly, že doklady k takové žádosti již stěžovatelka nepochybně má, neboť si je mohla obstarat již po vydání napadeného rozhodnutí vědoma si toho, že stavba není oprávněná a obyvatelé okolních rodinných domů se jí brání.

[11] Osoby zúčastněné na řízení III) a IV) také považují návrh na vydání odkladného účinku kasační stížnosti za nedůvodný. Mají za to, že tvrdí-li stěžovatelka, že jí hrozí újma kvůli možnému odstranění stavby, opomíjí skutečnost, že v řízení o odstranění stavby je oprávněna podat žádost o dodatečné povolení stavby. V důsledku této žádosti stavební úřad řízení o odstranění stavby ex lege přerušil a stěžovatelkou předestřená újma jí nepostihne. Stěžovatelka má tedy sama, alespoň pro dodatečný časový úsek, možnost přivodit následky, které požaduje po Nejvyšším správním soudu prostřednictvím přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť řízení o dodatečném povolení stavby neskončí dříve, než bude rozhodnuto o kasační stížnosti stěžovatelky. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tudíž nemá v posuzované věci smysl. Podle informací zjištěných od stavebního úřadu Brno-Ivanovice nadto stěžovatelka již o dodatečné povolení stavby požádala a ke kompletaci potřebných dokladů jí byla stanovena lhůta půl roku; stěžovatelce tedy žádá újma nehrozí.

[12] Osoby zúčastněné na řízení III) a IV) také nesouhlasily s tvrzením stěžovatelky, že samotnou existencí stavby nikomu přímá újma nevzniká a poukázaly na to, že jim a desítkám dalších obyvatel sousedních pozemků vznikla stavbou zásadní újma, neboť v důsledku ní byl v téměř bezprostřední blízkosti jejich rodinných domů neoprávněně postaven a je provozován hypermarket o zastavěné ploše téměř 223000 m² celoročním a takřka celodenním provozem, konstantní kamionovou dopravou, reklamními slogany a služebními hlášeními opakovaně pouštěnými z amplionů, světelným smogem a dalšími vlivy. Osoby zúčastněné na řízení III) a IV) se stavbě dlouhodobě brání všemi dostupnými právními prostředky. Stěžovatelka je nadto od roku 2011 žalovala o částku přesahující 5 milionů Kč z titulu náhrady škody za prodlení se stavbou. Žalobu zamítl Městský soud v Praze, stěžovatelka proti ní podala odvolání.

[13] Osoby zúčastněné na řízení I)-IV) z právě uvedených důvodů Nejvyššímu správnímu soudu navrhly, aby kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

[14] Žalovaný se k návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

[15] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebyly v právě posuzovaném případě splněny.

[16] Zdůrazňuje přitom, že je třeba mít na paměti mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé

právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[17] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[18] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, vyslovil, že k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je nutné naplnit tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Vznik takto chápané újmy nadto musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu.

[19] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že povinnost tvrdit a prokázat skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly újmu, která je nepoměrně větší, než může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, stíhá samotného stěžovatele; přičemž postačuje pouhý předpoklad tvrzené újmy. Stěžovatel je tedy pro úspěšnost svého návrhu povinen tvrdit včas, úplně a konkrétně rozhodné skutečnosti o vzniku nenahraditelné újmy. Tvrdit a osvědčovat rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, je naopak úkolem žalovaného. Soud tedy není oprávněn zjišťovat splnění uvedených podmínek z úřední povinnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017 - 20).

[20] V nynější věci stěžovatelka především poukazuje na to, že jí nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti může vzniknout újma spočívající v povinnosti odstranit stavbu z důvodu zahájení řízení o odstranění stavby, které podle ní představuje přímý důsledek vydání napadeného rozhodnutí. Konkrétně tvrdí hrozící újmu v podobě zásahu do jejích vlastnických práv a také v podobě ztráty zisku z nájemného stavby, které jí hradí společnost Bauhaus. Podle stěžovatelky jí také hrozí újma spojená s nutností vynaložit náklady v případě vedení řízení o dodatečném povolení stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona.

[21] Odstranění stavby nepochybně představuje citelnou újmu, jelikož jednoznačně může vést k nevratnému porušení práv stavebníka, které by již nebylo možné zhojit ani případným rozhodnutím v jeho prospěch, jež by v takovém případě bylo pouze akademického charakteru a nemohlo by mu poskytnout jinou než pouze hypotetickou ochranu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 2 As 333/2016 - 52, ze dne 15. 6. 2016, č. j. 6 As 107/2016 - 40, či ze dne 10. 11. 2015, č. j. 6 As 230/2015 - 17). Předmětem soudního přezkumu však v posuzovaném případě není rozhodnutí o odstranění stavby, nýbrž rozhodnutí o určení právního vztahu podle § 142 odst. 1 správního řádu, kterým správní orgán prvního stupně deklaroval, že stěžovatelce v rámci tzv. zkráceného stavebního řízení podle § 117 stavebního zákona ke stavbě nevzniklo podle certifikátu autorizovaného inspektora - žalobce a) ze dne 23. 3. 2010, č. j. 711007, právo stavby.

pokračování

[22] Stavba, již se týkají rozhodnutí v předmětné věci, je stále užívána v plném rozsahu. Ve správním řízení bylo pouze podle § 142 odst. 1 správního řádu deklarováno, že stěžovatelce v rámci tzv. zkráceného stavebního řízení podle § 117 stavebního zákona nevzniklo právo stavby k této stavbě. K zahájení řízení o odstranění této stavby kasační soud zdůrazňuje, že samotné odstranění stavby dosud pravomocně nařízeno nebylo. Nadto je více než pravděpodobné, že v průběhu řízení o odstranění stavby stěžovatelka požádá [pokud tak již neučinila, jak naznačují ve svém vyjádření osoby zúčastněné na řízení III) a IV)] o dodatečné povolení stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona, jak v návrhu na přiznání odkladného účinku předjímá, a stavební úřad tudíž toto řízení přeruší a podvede řízení o podané žádosti o dodatečné povolení stavby. Je-li tedy v nynějším řízení jeho předmětem rozhodnutí o určení právního vztahu podle § 142 odst. 1 správního řádu, jen stěží může kasační soud hodnotit újmu stěžovatelky, která jí případně vznikne v důsledku jiného následného řízení, jehož další průběh a výsledek nelze v současnosti jakkoliv předvídat. Teprve v případě naplnění podmínek pro výkon rozhodnutí o nařízení odstranění stavby by bylo možné uvažovat o hrozbě nenahraditelné újmy.

[23] Ze shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nebyla naplněna již první z výše uvedených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz odst. [18]), neboť výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí a napadeného rozsudku pro stěžovatelku neznámá vznik bezprostřední újmy. Za tu v nynějším řízení, v němž je přezkoumávána zákonnost rozhodnutí o deklaratorním určení právního vztahu podle § 142 odst. 1 správního řádu, nelze považovat ani stěžovatelkou tvrzené vynaložení nákladů na případné vedení řízení o dodatečném povolení stavby.

[24] Za této situace již nebylo třeba zkoumat naplnění zbylých zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s., tedy disproportionalitu případné újmy a absenci rozporu přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[25] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že nebyly naplněny požadavky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 téhož zákona, a proto návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Soud závěrem uvádí, že tímto usnesením nepředjímá budoucí rozhodnutí ve věci samé.

[26] Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného dodává, že nepřehlédl, že stěžovatelka navrhovala odložit také účinky rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Především je třeba zdůraznit, že odložení účinků se vztahuje zásadně k tomu rozhodnutí, které je předmětem přezkumu, jak plyne z dikce § 73 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 107 téhož zákona (tj. v řízení o kasační stížnosti ve vztahu k napadenému rozsudku).

[27] Přesto, že se stěžovatelka dovolává judikatury kasačního soudu (konkrétně usnesení ze dne 16. 3. 2006, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96), neshledává Nejvyšší správní soud pro postup jako v odkazované věci v souzeném případě prostor. Nelze totiž nevidět, že závěr vyslovený v usnesení druhého senátu vycházel ze skutkových okolností dané věci, v níž byla řešena otázka vyměření daně z přidané hodnoty. Kasační soud v té věci zvážil konkrétní skutkové okolnosti případu a dovedl, že v mimořádné situaci, pokud by důsledkem neodložení účinků rozhodnutí o odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru mohl být výkon správního rozhodnutí (tj. povinnost zaplatit uvedenou daň) předtím, než věc bude posouzena též kasačním soudem, lze výjimečně vymezit rozsah odkladného účinku soudním rozhodnutím i ve vztahu ke správním rozhodnutím. Druhý senát kasačního soudu to dovedl právě z důvodu možného ohrožení

stěžovatele případným výkonem správního rozhodnutí, které potenciálně může být kasačním soudem v budoucnu zrušeno, avšak až poté, co již byl výkon rozhodnutí uskutečněn.

[28] Tak tomu však v souzené věci v žádném případě není. Již výše Nejvyšší správní soud vyložil důvody, pro které není naplněn ani první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (vznik bezprostřední újmy, jež by mohla stěžovatelce vzniknout) a výkon napadeného rozhodnutí zde nepřichází v úvahu vzhledem k jeho povaze jako rozhodnutí o určení právního vztahu. Tudíž ani žádné nenávratné účinky, jak tomu mohlo popř. být v případě posuzovaném druhým senátem, nejsou s napadeným rozhodnutím v souzeném případě spojeny.

[29] V souladu s § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích je s podáním návrhu na zahájení řízení (zde návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti) spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků je návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví zpoplatněn částkou 1.000 Kč. Tento soudní poplatek nebyl s podáním návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zaplacen, a proto soud stěžovatelce uložil, aby poplatek ve stanovené výši zaplatila [§ 4 odst. 1 písm. h) a § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích] a určil jí k tomu přiměřenou lhůtu.

[30] Soudní poplatek lze zaplatit:

- vylepením kolků na tomto tiskopisu nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby lze získat na internetových stránkách www.nssoud.cz v položce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.
Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

V Brně dne 23. dubna 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

pokračování

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn. 4 As 431/2019

podpis

Místo pro nalepení kolkových známek: